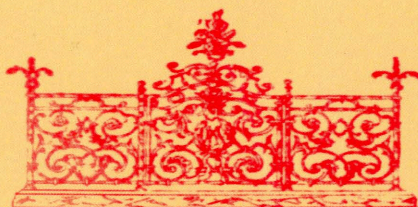

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ROK LXII

WARSZAWA 2014

NR 3

Na"qm€feg"ó"nctw'pci tqdpc"l "ftwi kl'r q€y {"ZK"y 0"
"....." | qd0ctv0C0MÃi gt.'t{e05"

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LXII

WARSZAWA 2014

NR 3

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor — Andrzej Klonder

Zastępcy Redaktora — Elżbieta Mazur, Martyna Milewska
Sekretarze Redakcji — Magdalena Bis, Ludmiła Paderewska

Członkowie Komitetu — Maria Bogucka, Jarosław Dumanowski,
Andrzej Janeczek, Leszek Kajzer, Jan Klápště,
Elżbieta Kowalczyk-Heyman, Jerzy Kowalczyk,
Jerzy Kruppé, Maria Nietyksza, Raimo Pullat,
Janusz Sztetyło, Wojciech Szymański,
Andrzej Wyrobisz

Adres Redakcji:

00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105

<http://www.iaepan.edu.pl/czasopisma/kwartalnik/index.html>

e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl

tel. 22 620 28 81 w. 146

Skład i łamanie:

Krzysztof Anuszewski, tel. 22 629 44 78

Druk i oprawa:

„Partner Poligrafia” drukarnia cyfrowa

15-703 Białystok, ul. Zwycięstwa 10

tel./fax 85 653 78 04; <http://www.druk-24h.com.pl>

Nakład 400 egz. Arkuszy wydawniczych 16,0. Papier offset 80 g.

Oddano do składania w grudniu 2014 r., druk ukończono
w lutym 2015 r.

SOMMAIRE

Editorial	316
---------------------	-----

ÉTUDES ET MATÉRIAUX

Kateřina Jiřov, Les témoins de la mort. Sur les testaments de Prague de la fin du Moyen ge	317
Michaela Hrub, <i>Za tu sumu jeden kmen hrobnk mramorovej...</i> Les commissions du maçon Vincent Strařyba  Wroclaw durant la seconde moitié du XVI siècle	321
Bogdana Petryszak, La rédaction de testaments  Lviv durant le Moyen âge tardif — rédacteurs, prix, circonstances	329
Ewa Kobyliska, Les rédacteurs de testaments inscrits dans le premier livre des «Testaments consistoriaux de Pułtusk» (1509–1518)	337
Łukasz Gołaszewski, Testaments de Knyszyn déposés par oral auprès des autorités municipales au tournant des XVII et XVIII siècles — critures élaborées par les mourants ou par les greffiers municipaux ?	345
Andrzej Karpiski, Terrassiers — fossoyeurs en temps de peste dans les villes de la République de Pologne aux XVI–XVIII siècles	367
Elżbieta Nowosielska, <i>Multi Medici, multa funera</i> . L’image négative du médecin aux XVII–XVIII siècles	379
Marcin Gadocha, La participation des confréries religieuses aux enterrements des habitants de la ville de Cracovie au XVII siècle	389
Daniel Wojtucki, L’xcuteur municipal et rgimentaire en Silésie et en Haute-Lusace aux XVI–XVIII siècles	403
Urszula Kicinska, La cérémonie funèbre dans les publications funéraires des XVII et XVIII siècles (lments sélectionnés)	421
Olga Miriam Przybyłowicz, Les notes de frais d’obsèques des Sœurs Prmontres du monastère de Zwierzyniec (XVII–XVIII siècles)	431
Mateusz Wyżga, Le fonctionnement des cimetières ruraux des paroisses catholiques avant les partages de la Pologne sur l’exemple des doyenns de Nowa Gra, Skała et Proszowice aux environs de Cracovie	441
Anna Krger, Les employés de cimetières et les personnes et entreprises liées au fonctionnement des cimetières  Gdask dans la seconde moitié du XIX siècle	463
Klaudiusz Grabowski, L’enterrement des démunis par le Service de la Sécurité sociale de la Ville de Gdask dans les années 1945–1949	473

CONTENTS

From the editors	315
----------------------------	-----

STUDIES AND MATERIALS

Kateřina Jiřov, Witnesses of death. On late-mediaeval testaments from Prague	317
Michaela Hrub, <i>Za tu sumu jeden kmen hrobnik mramorovej...</i> The commissions of the stonemason Vincent Strařyba of Breslau in the second half of the 16 th century	321
Bogdana Petryszak, Writing last wills in Lviv in the late Middle Ages: clerks, prices, circumstances	329
Ewa Kobylinska, The writers of the testaments registered in the first book of Pułtusk <i>consistory testaments</i> (1509–1518)	337
Łukasz Gołaszewski, Oral last wills made in the presence of municipal officials in Knyszyn at the turn of the 18 th c. — texts authored by testators or by clerks? . .	345
Andrzej Karpinski, Plague gravediggers in Polish towns in the 16 th –18 th century	367
Elżbieta Nowosielska, <i>Multi medici, multa funera</i> . The negative stereotype of the physician in the 17 th –18 th century	379
Marcin Gadocha, The participation of religious brotherhoods in the funerals of burghers in Cracow in the 17 th century	389
Daniel Wojtucki, Municipal and military executioners in Silesia and Upper Lusatia in the 16 th –18 th century	403
Urszula Kicinska, The burial ceremony as presented in funeral prints from the 17 th and 18 th c. (selected aspects)	421
Olga Miriam Przybyłowicz, Accounts of funeral costs in the Norbertine convent in Zwierzyniec (17 th –18 th c.)	431
Mateusz Wyżga, The functioning of catholic country parish cemeteries before the partitions of Poland. Illustrated with the deaneries of Nowa Góra, Skala and Proszowice near Cracow	441
Anna Kruger, Cemetery workers and companies connected with the functioning of cemeteries in Gdansk in the second half of the 19 th century	463
Klaudiusz Grabowski, Burying the poor by the Social Welfare Section of the Municipal Administration in Gdansk	473

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	315
-----------------------	-----

STUDIA I MATERIAŁY

Kateřina Jíšová, Świadkowie śmierci. O późnośredniowiecznych testamentach praskich	317
Michaela Hrubá, <i>Za tu sumu jeden kámen hrobník mramorovej...</i> Zlecenia kamieniarza Vincenta Strařby z Wrocławia z drugiej połowy XVI wieku	321
Bogdana Petryszak, Sporządzanie testamentów we Lwowie w późnym średniowieczu — pisarze, ceny, okoliczności	329
Ewa Kobylińska, Pisarze testamentów oblatowanych w księdze pierwszej <i>Pultuskich testamentów konsystorskich</i> (1509–1518)	337
Łukasz Gołaszewski, Knyszyńskie testamenty składane ustnie wobec władz miejskich na przełomie XVII i XVIII wieku — teksty autorstwa umierających, czy też pisarzy miejskich?	345
Andrzej Karpiński, Kopacze — grabarze morowi w miastach Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku	367
Elżbieta Nowosielska, <i>Multi Medici, multa funera</i> . Negatywny wizerunek lekarza w XVII–XVIII w.	379
Marcin Gadocha, Udział bractw religijnych w pogrzebach siedemnastowiecznych mieszczan krakowskich	389
Daniel Wojtucki, Miejski i regimentowy kat na Śląsku i Górnych Łużycach w XVI–XVIII wieku	403
Urszula Kicińska, Ceremonia pogrzebowa w drukach żałobnych XVII i XVIII wieku (wybrane elementy)	421
Olga Miriam Przybyłowicz, Rachunki za pogrzeby siostr norbertanek klasztoru na Zwierzyńcu (XVII–XVIII wiek)	431
Mateusz Wyźga, Funkcjonowanie wiejskich cmentarzy parafii katolickich w dobie przedrozbiorowej na przykładzie dekanatów Nowa Góra, Skała i Proszowice z okolic Krakowa	441
Anna Krüger, Pracownicy cmentarni oraz osoby i firmy związane z funkcjonowaniem cmentarzy w Gdańsku w drugiej połowie XIX wieku	463
Klaudiusz Grabowski, Grzebanie ubogich przez Wydział Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego w Gdańsku w latach 1945–1949	473

Indexed in:

IBZ — International Bibliography of Periodical Literature

IBZ — CD-ROM

IBR — International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature

IBR — CD-ROM

W najbliższych numerach ukazać się m.in.:

Dorota Żołędź-Strzelczyk, Pierwszy polski podręcznik edukacji elementarnej dla dziewcząt

Marta Sikorska, Książka kucharska i tożsamość

Barbara Maria Gawęcka, Polskie poradniki dotyczące utrzymania kościołów z drugiej połowy XIX i początku XX w.

Dariusz Opaliński, Dyszlem i pod parą, czyli o galicyjskim kolejowo-pocztowym rozkładzie jazdy z 1867 r.

Jan Wnęk, Problemy produkcji roślinnej i zwierzęcej w polskiej literaturze rolniczej 1795–1918

Warunki prenumeraty „RUCH” SA na 2015 r.

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na okresy kwartalne, półroczne i roczne.

Cena prenumeraty krajowej na 2015 r. wynosi 100 zł.

Wpłaty na prenumeratę krajową przyjmują jednostki kolportażowe „RUCH” SA

właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę:

cena prenumeraty + rzeczywiste koszty wysyłki.

Zlecenia na prenumeratę dewizową przyjmowane od osób zamieszkałych

za granicą realizowane są od dowolnego numeru.

Informacji o warunkach prenumeraty i sposobie zamawiania udziela „RUCH” SA

Prenumerata, ul. Annopol 17A, 03-236 Warszawa

internet: www.ruch.com.pl, e-mail: prenumerata@ruch.com.pl

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5.12 — na I kwartał roku następnego, na I półrocze i na następny rok

do 5.03 — na II kwartał roku bieżącego

do 5.06 — na III kwartał roku bieżącego

do 5.09 — na IV kwartał roku bieżącego

TYLKO PRENUMERATA ZAPEWNI REGULARNE OTRZYMYWANIE

KWARTALNIKA HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

Warunki prenumeraty na 2015 r.

Institucje i osoby prywatne mogą kierować zamówienia i wpłaty na adres: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, numer konta w PEKAO S.A. nr 46 1240 6247 1111 0000 4979 6056 z dopiskiem „Kwartalnik HKM”.

Zachęcamy do korzystania z formularza zamówień w naszej księgarni internetowej na stronie www.iaepan.edu.pl

Wydawnictwo prześlemy pocztą po otrzymaniu zamówienia i dokonaniu wpłaty.

Cena prenumeraty ze zleceniem wysyłki za granicę jest o 100% wyższa. W przypadku zlecenia dostawy drogą lotniczą, koszt przesyłki lotniczej w pełni pokrywa prenumerator.

Koszt prenumeraty w 2015 r.:

nr 1 — 25,00 zł

nr 2 — 25,00 zł

nr 3 — 25,00 zł

nr 4 — 25,00 zł

Prenumeratę przyjmują również jednostki kolportażowe „RUCH” SA (warunki prenumeraty na odwrocie).

Bieżące i wcześniejsze numery można nabyć lub zamówić (przesyłka za pobraniem pocztowym) w Wydawnictwie IAE PAN, Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa, adres e-mail: bookshop@iaepan.edu.pl

Subscription orders of “Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” available directly from:

The Institute of Archaeology and Ethnology
Polish Academy of Sciences
Al. Solidarności 105
PL 00-140 Warsaw

The subscription rate is 60 USD (4 vols.); plus postage (USD 6). Payment should be made by credit card, by International Money Order sent to PEKAO S.A. nr 74 1240 6247 1787 0000 4980 2395, or by a check payable to Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences, Al. Solidarności 105, 00-140 Warsaw, POLAND. You are kindly requested to use our order available at the Institute's book-shop on our website: www.iaepan.edu.pl